

مرکز آموزشی درمانی شفا

عنوان سند: رشد و تکامل مهارت‌های

گفتاروزبان کودکان چگونه است؟

کدسند: NO-BK-۱۵۰

تهیه کننده:

وجیهه ایزدی

درمانگاه قلب و ENT

تنظیم کننده: فرحناز نریمیا

سوپروایزر آموزش سلامت

۴- اختلال صوت: افرادی که صدایشان به دلایل مختلفی دچار آسیب می شود و بلندی، زیرومی و کیفیت صدا غیرطبیعی تلقی شود. از جمله دلایل: استفاده نادرست از صدا؛ عوامل روانی؛ فلج اعصاب حنجره ای؛ سرطان حنجره؛ پاپیلوما (یکی از ضایعات حنجره)؛ مصرف محرک ها مثل سیگار و الکل و...

۵- اختلال بلع: کودکان و بزرگسالانی که به دلایل مختلف دچار مشکلات بلع و جویدن می شوند؛ ارزیابی و درمان اختلال بلع آنها توسط آسیب شناس گفتاروزبان صورت می گیرد؛ از جمله دلایل: ریفلکس معده ای-روده ای؛ سگته مغزی، داشتن

لوله تراکئوستومی، تومور، جراحی؛ نارس بودن نوزادان و... مشکلات بلع مانند: آبریزش دهانی بیش از حد؛ ریزش غذا یا مایعات از دهان هنگام صرف غذا؛ صرف مدت زمان زیاد برای جویدن غذا؛ بلع تکه های بزرگ غذا بدون جویدن؛ نگهداری غذا در دهان بدون بلعیدن؛ شکایت از گیر کردن غذا در گلو؛ سرفه یا عطسه هنگام صرف غذا؛ سرفه یا حالت تهوع به هنگام تغذیه؛ ناتوانی یا ضعف در مکیدن شیردر نوزادان و...

منابع: کتاب داخلی و جراحی پرستاری، برونر و سودارث ۲۰۱۸

- بین صحبتها مکث کنید: این کار به کودک فرصت می دهد تا معنای هر کلمه از صحبت های شما را بهتر درک کند.

- با کودکان رو در رو و در سطح چشمانش بازی کنید و حرف بزنید.

- کلمات مهم و کلیدی را بارها برای کودک تکرار کنید.

❖ پنج اختلال گفتار و زبان شایع:

۱- تاخیر در رشد گفتاروزبان: طی نمودن مراحل رشد گفتاروزبان در سنین خاصی انجام می شود. دیر صحبت کردن کودک در سنین ۱۸ تا ۳۰ ماهگی؛ نرسیدن به مراحل رشد مربوط و داشتن چندین مورد از علائم خطر به عنوان تاخیر رشدی تعبیر می گردد.

۲- لکنت: هرگونه تکرار؛ کشش؛ مکث و گیر کلمات در جریان گفتار (روان نبودن گفتار) که سبب می شود گفتار از دید شنونده غیرطبیعی جلوه کند.

۳- اختلال تولیدی (تلفظی): اختلالی که در آن؛ افراد، صداهای گفتاری و حروف را به صورت نادرست تولید می کنند و گفتار این افراد غالباً نامفهوم است.

اولین کلماتی که کودکان بیان میکنند غالباً اسم هستند و اولین جملات کودکان که در حدود سنی ۵/۱۱الی ۲/۵سالگی ظاهر می شود عبارتهای دوکلمه ای هستند که ساختار اسمی یا فعلی دارند مانند: /مامان شیر/ یا /بابا ماشین/ که دارای ساختار اسمی هستند ویا /بابارفت/ یا /آب بده/ که ساختار فعلی دارند.

تحقیقات حاکی از آن است که کودکان در محدوده سنی ۱۸-۱۲ماهگی حدود ۳تا۲۰ کلمه را بیان می کنند و بطور متوسط توانایی درک ۱۱۰ کلمه را دارند .

در محدوده سنی ۲۴-۱۸ماهگی حدود۵۰ کلمه و بیشتر را بیان می کنند و حدود۳۰۰کلمه و بیشتر را درک می کنند.در محدوده سنی ۲تا۳سالگی حدود۱۰۰ تا ۲۰۰ کلمه و بیشتر را بیان می کنند و جملات ۳الی۴کلمه ای دارند و حدود۹۰۰ تا ۱۰۰۰کلمه را درک می کنند.

در حدود سن ۴-۳سالگی جملات ۴تا۵ کلمه ای بیان می کنند و حدود ۸۰۰تا۱۵۰۰کلمه و بیشتر را درک می کنند.

در محدوده سنی ۱۸-۹ ماهگی سرعت رشد تعداد واژگان کودک بطور متوسط ۱:۲تا۳کلمه در هفته است.تحقیقات نشان داده است که معمولاً رشد واژگان نشان داده است که معمولاً رشد واژگان دختران نسبت

ویرایش: دوم تاریخ: ۱۴۰۰/۱/۲۰ صفحه: ۲ از ۶

به پسران تا سن ۳ سالگی سریعتر است اما پس از این سن رشد هر دو گروه تقریباً یکسان می شود.

اما بعدها در فاصله سنی ۱۸تا۲۴ماهگی سرعت رشد واژگان به ۸کلمه یا بیشتر در هفته می رسد. تحقیقات دختران نسبت به پسران تا سن ۳سالگی سریعتر است اما پس از این سن رشد هر دو گروه تقریباً یکسان می شود.

❖ زمانی که نگرانی ها جدی می شوند .

کودکان مشخصاً بین ۸تا۱۴ماهگی باید اولین کلمات خود را بگویند.اما نشانه های زیر را می توان از علائم خطر دانست:

- اگر کودک تا حدود۱۲-۱۰ماهگی ؛هنوزقان وقون نکرده است.

-اگر کودک در۱۲ماهگی ؛هنوزارتباط هدفمند بامحیط برقرار نکرده است. مثلاً چیزهایی را که می خواهد ؛با صداسازی یا با ژست نشان نمی دهد.یا چیزهایی را که برایش جالب هستند ؛ با جلب توجه شما ؛ نشان نمی دهند و اگر چیزی را نخواهد ؛با با پس زدن یا اعتراض کلامی ؛اعلام نمی کند.

-اگر کودک وارد بازی یا تعاملات اجتماعی مانند بازی دالی موشه؛ قایم باشک یا علامت بای بای نمی شود.

ویرایش: دوم تاریخ: ۱۴۰۰/۱/۲۰ صفحه: ۳ از ۶

- اگر به نظر می رسد که کودک هنوز معنی حداقل چندکلمه ساده مثل : (شیر) (توپ) یا (به به) را نمی فهمد.

-اگر تعداد کلمات نسبت به سن ؛کم باشد.

اگر از لحاظ درک زبان ؛۶ماه ویا بیشتر؛ نسبت به همسالانش عقب تر باشد.

-عفونت گوش میانی: دوره های طولانی عفونت گوش میانی که درمان نشده باشند.

❖ والدین باید چه کاری انجام دهند؟

۱- مراجعه به ادیولوژیست (شنوایی شناس) جهت ارزیابی شنوایی کودک

۲- مراجعه به آسیب شناس گفتاروزبان(گفتاردرمانگر) جهت ارزیابی دقیق زبان ؛شیوه برقراری ارتباط و خزانه واژگان

۳- استفاده از تکنیک های آموزشی زیر:

-هنگام صحبت با کودک از اسامی واقعی چیزهای دوروبر کودک استفاده کنید.

- در قالب جملات کوتاه وساده صحبت کنید.

ویرایش: دوم تاریخ: ۱۴۰۰/۱/۲۰ صفحه: ۴ از ۶